

گزارش تحلیل کلان

واحد مطالعات کلان

گزارش شهریور ۱۴۰۲

۸۸۷۳۰۰۶۰-۸۸۷۳۰۰۵۴-۸۸۷۵۳۳۷۵-۸۸۷۵۳۳۷۶-۲۱ (+۹۸)

۲۱ ۸۸۷۵۳۳۷۶ ،info@bcr.ir (+۹۸)

bcr.ir

تهران ، خیابان شهید مطهری، خیابان کوه نور، بن بست دوم، پلاک ۱۱ ، طبقه ۴، واحد ۴

درصد تغییر	مرداد ۱۴۰۲	شهریور ۱۴۰۲	واحد	نوع قرارداد	
۸٪	۸۴	۹۱	بشکه/دلار	NA	نفت برنت
۱٪	۱،۸۹۷	۱،۹۲۵	انس/دلار	NA	انس طلا
-۳٪	۸،۳۶۳	۸،۱۴۸	تن/دلار	Ex	مس
۱۰٪	۲،۳۳۵	۲،۵۶۲	تن/دلار	Ex	روی
۳٪	۲،۱۸۲	۲،۲۴۰	تن/دلار	Ex	آلومینیوم
۱۲٪	۱۰۷	۱۲۰	تن/دلار	Ex	سنگ آهن
۷٪	۴۴۳	۴۷۳	تن/دلار	FOB CIS	بیلت فولاد
۵٪	۴۶۵	۴۹۰	تن/دلار	Iran Export	بیلت فولاد ایران
۷٪	۳۸۶	۴۱۴	تن/دلار	FOB SE Asia	اوره
۸٪	۲۶۷	۲۸۸	تن/دلار	CFR China	متانول
۱٪	۸۶۰	۸۷۱	تن/دلار	CFR SE Asia	اتیلن
۵٪	۸۲۰	۸۶۱	تن/دلار	CFR China	پروپیلن
۱۰٪	۹۵۹	۱،۰۵۱	تن/دلار	CFR SE Asia	پلی اتیلن سبک
۴٪	۹۷۱	۱،۰۱۱	تن/دلار	CFR SE Asia	پلی اتیلن سنگین
۱۵٪	۸۴۱	۹۷۱	تن/دلار	CFR SE Asia	پلی پروپیلن
۸٪	۱،۹۵۶،۴۴۱	۲،۱۲۱،۲۱۳	-	-	شاخص کل بورس
۱٪	۷۱۵،۴۱۵	۷۲۱،۷۹۹	-	-	شاخص هم وزن
۰.۲٪	۴۹۲،۷۳۰	۴۹۳،۵۸۰	ریال	-	نرخ دلار
-۱.۵٪	۲۸۰،۸۹۰،۰۰۰	۲۷۶،۵۶۰،۰۰۰	ریال	-	قیمت سکه طرح جدید
-۰.۵٪	۴۶/۷	۴۶/۱	درصد	-	نرخ تورم سالانه
-۰.۳٪	۳۹/۸	۳۹/۵	درصد	-	نرخ تورم نقطه ای

بخش اول:

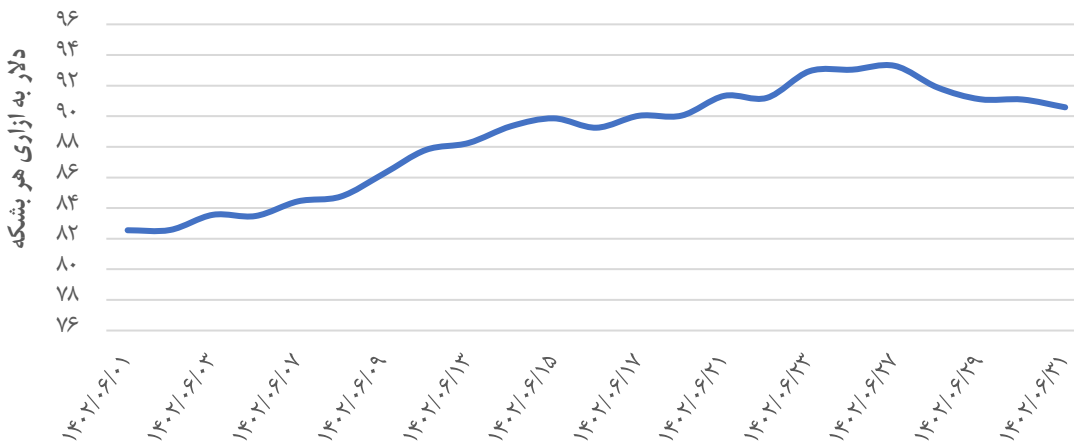
بررسی بازارهای کالایی

در ماه سپتامبر قیمت اکثر کامودیتی‌ها با افزایش همراه بود. تقویت تقاضای چین تحت تاثیر سیاست‌های انبساطی دولت مهم‌ترین عامل این رشد قیمتی بود. کاهش نرخ بهره توسط بانک مرکزی چین با هدف جلوگیری از رکود اقتصادی، از رویدادهای مورد توجه فعالان در بازارهای جهانی کالا است که رشد قیمت مس و سنگ آهن را در پی داشت. همچنین بانک مرکزی آمریکا در نشست‌های اخیر افزایش نرخ بهره را متوقف کرده است که به عنوان محرکی برای بازارهای کالایی محسوب می‌شود. در ادامه به بررسی تغییرات قیمت نفت، طلا، مس، روی و سنگ آهن در ماه گذشته می‌پردازیم:

قیمت نفت برنت

قیمت نفت در ماه سپتامبر با توجه به کاهش عرضه نفت و بهبود چشم انداز تقاضا روند افزایشی داشت و در هفته آخر شهریور به محدوده ۹۳ دلار رسید که بالاترین قیمت نفت در ۱۰ ماه گذشته بود. روسیه و عربستان کاهش عرضه مجموعاً ۱.۳ میلیون بشکه در روز را تا پایان سال میلادی ۲۰۲۳ تمدید کردند. همچنین طبق اعلام اداره اطلاعات انرژی آمریکا، انتظار می‌رود تولید نفت این کشور در منطقه شیل تا ۹.۴ میلیون بشکه در روز کاهش پیدا کند. از طرفی اقدامات دولت چین برای تحریک اقتصاد این کشور، باعث تقویت چشم انداز تقاضای چین به عنوان بزرگ‌ترین واردکننده نفت در جهان شده است.

روند قیمت نفت

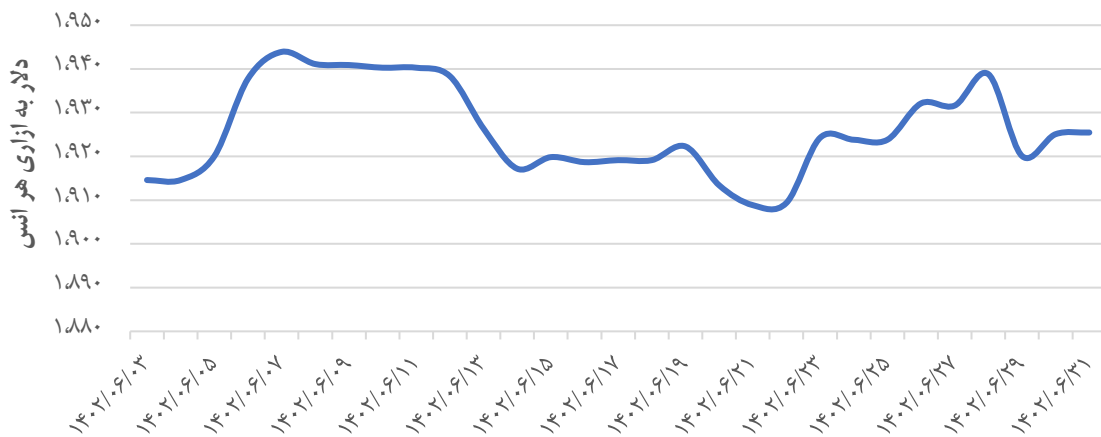

درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
۸.۳٪	۸۴	۹۱	نفت (دلار به ازای هر بشکه)

قیمت انس طلا

قیمت طلا در ماه گذشته نوسانات زیادی داشت و در محدوده ۱،۹۱۰ تا ۱،۹۴۰ دلار در نوسان بود. در انتهای شهریور ماه، با پایین آمدن شاخص دلار در آستانه نشست فدرال رزرو قیمت طلا افزایش پیدا کرد و به قیمت ۱،۹۲۵ دلار رسید. چشم‌انداز رشد اقتصادی جهان و تداوم یا توقف سیاست‌های انقباضی اقتصادهای بزرگ جهان، اصلی‌ترین محرک قیمت طلا در آینده خواهد بود.

روند قیمت طلا

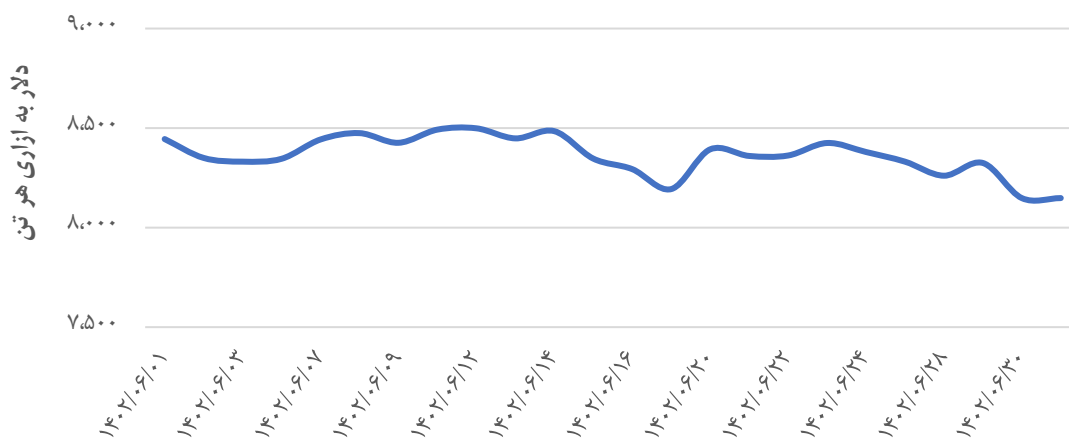

درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
۱.۵٪	۱،۸۹۷	۱،۹۲۵	طلا (دلار به ازای هر انس)

قیمت مس

قیمت مس در ماه گذشته با کاهش نسبی نسبت به ماه قبل همراه بود و به سطح ۸،۱۴۸ دلار رسید. اقدامات بانک مرکزی چین در حمایت از بازار مسکن و سهولت در دریافت وام مسکن، باعث تقویت تقاضای مس و رشد قیمت آن شد. اما چالش اصلی بازار جهانی مس همچنان تضعیف تقاضای جهانی است.

روند قیمت مس

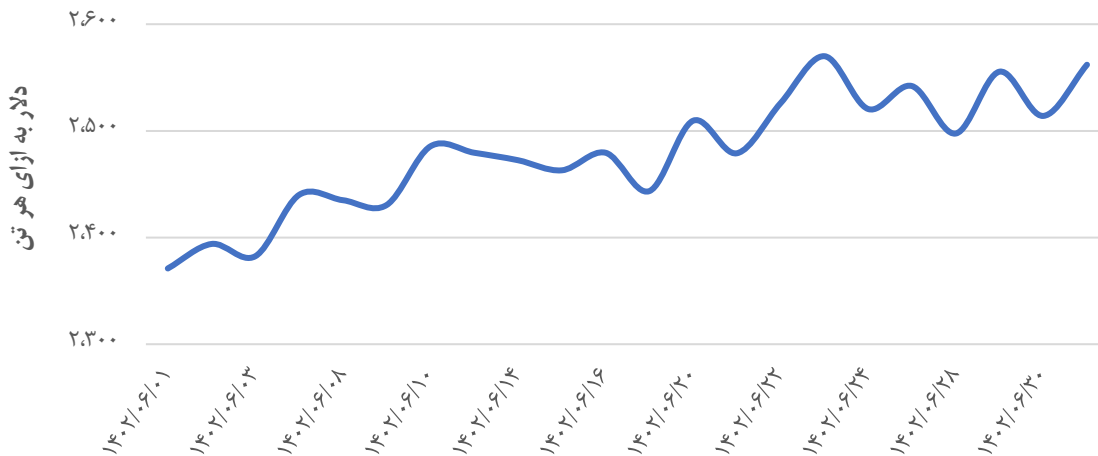

درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
-۲.۶٪	۸,۳۶۳	۸,۱۴۸	مس (دلار به ازای هر تن)

قیمت روی

قیمت روی در ماه گذشته روند افزایشی داشت و به سطح ۲,۵۶۲ دلار رسید. خوش بینی بازار نسبت به بهبود شرایط اقتصادی چین و افزایش تقاضا، علت اصلی رشد قیمت این فلز بود.

روند قیمت روی

درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
۹.۷٪	۲,۳۳۵	۲,۵۶۲	روی (دلار به ازای هر تن)

قیمت سنگ آهن

قیمت سنگ آهن در ماه گذشته به سطح ۱۲۰ دلار رسید که بیشترین مقدار در ۴ ماه گذشته بوده است. افزایش تقاضا به دلیل افزایش موجودی انبار کارخانه‌های فولادی چین، عامل اصلی رشد قیمت سنگ آهن بود. همچنین پیش‌بینی می‌شود اقدامات دولت چین در حمایت از اقتصاد خود و رونق در بازار مسکن چین، تقاضا برای سنگ آهن را افزایش دهد.

قیمت اوره

قیمت اوره در ماه گذشته با رشد ۲۸ دلاری به سطح ۴۱۴ دلار رسید. علت اصلی این افزایش قیمت کاهش عرضه توسط چین بود. دولت چین برای کنترل قیمت‌های داخلی، صادرات اوره را محدود کرد. از طرفی با افزایش قیمت گاز طبیعی در اروپا و آمریکا، بهای تمام شده اوره افزایش پیدا کرد.

قیمت متانول

قیمت متانول در ماه گذشته روند افزایشی داشت و با رشد ۸ درصدی به سطح ۲۸۸ دلار رسید. علت اصلی رشد قیمت متانول کاهش عرضه در بازار جنوب شرقی آسیا و بهبود نسبی تقاضا در چین بوده است.

قیمت پلی اتیلن

قیمت پلی اتیلن در ماه گذشته با افزایش تقریباً ۱۰۰ دلاری به محدوده ۱،۰۵۱ دلار رسید. بهبود تقاضا در صنایع پایین دستی و همچنین تداوم روند صعودی قیمت نفت خام عامل اصلی افزایش قیمت پلی اتیلن بوده است.

بخش دوم:

بررسی رویدادها اقتصاد جهانی

اقتصاد آمریکا

ثبات نرخ بهره برای دومین ماه متوالی

در ماه گذشته علی‌رغم تداوم سیاست‌های انقباضی، نرخ تورم مصرف‌کننده روند صعودی خود را ادامه داد. تورم سالانه در ماه آگوست ۳.۷ درصد اعلام شد که ۰.۵ درصد نسبت به ماه قبل با افزایش همراه بود. علت اصلی رشد تورم در این ماه، افزایش قیمت انرژی بود. به همین خاطر تورم هسته (به استثناء غذا و انرژی) نسبت به ماه قبل با کاهش ۰.۴ درصدی همراه بود.

نرخ بیکاری در ماه گذشته به ۳.۸ درصد رسید که ۰.۳ درصد بیشتر از انتظارات بود و نسبت به ماه قبل با ۰.۳ درصد افزایش همراه بود. اما شاخص مدعیان بیکاری در این ماه نزولی بود و در پایین‌ترین مقدار خود در ۴ ماه اخیر قرار گرفت. مناسب بودن وضعیت اشتغال، به تداوم سیاست‌های انقباضی برای مهار تورم کمک می‌کند.

شاخص‌های PMI خدمات و ترکیبی در ماه گذشته نزولی بودند و در مرز رکود و رونق قرار گرفتند. همچنین PMI تولیدات کارخانه‌ای علی‌رغم افزایش یک واحدی همچنان در منطقه رکود قرار دارد. این شاخص در ۱۰ ماه اخیر (به جز اپریل ۲۰۲۲) در منطقه رکود قرار دارد که ناشی از سیاست‌های انقباضی فدرال رزرو می‌باشد.

فدرال رزرو در آخرین نشست خود در ۲۹ شهریور، نرخ بهره را بدون تغییر در سطح ۵.۵ درصد نگه داشت. به نظر می‌رسد دلیل اصلی عدم افزایش نرخ بهره علی‌رغم افزایش نرخ تورم در ۲ ماه گذشته، منشا این افزایش تورم بوده است. علت اصلی این افزایش، تورم در بخش انرژی بوده است. به طوری که تورم هسته (به استثناء انرژی و غذا) در ماه قبل نزولی ولی تورم مصرف‌کننده صعودی بوده است. با این حال در این نشست بر سیاست‌های انقباضی تا رسیدن به تورم هدف (۲ درصد) تاکید شد و یک افزایش دیگر در نرخ بهره تا پایان سال ۲۰۲۳ محتمل است.

اقتصاد چین

تداوم سیاست‌های انبساطی برای خروج از رکود

در ماه گذشته نرخ تورم مصرف‌کننده مطابق انتظارات روند افزایشی داشت. تورم ماهانه به ۰.۳ درصد رسید که نسبت به ماه قبل ۰.۱ درصد افزایش داشت. همچنین تورم نقطه‌ای ماه آگوست با افزایش ۰.۴ درصدی نسبت به ماه قبل، به ۰.۱ درصد رسید.

مازاد تجاری چین در ماه گذشته با کاهش ۱۲.۲ میلیارد دلاری نسبت به ماه قبل همراه بود و به سطح ۶۸.۴ میلیارد دلار رسید. رشد منفی تراز تجاری ناشی از کاهش محسوس صادرات به دلیل تضعیف تقاضای جهانی است.

PMI تولیدات غیرکارخانه‌ای در ادامه روند نزولی ۵ ماهه خود، با کاهش ۰.۵ واحدی به سطح ۵۱ واحد رسید که کمترین مقدار این شاخص در ۷ ماه اخیر است. PMI عمومی با رشد جزئی ۰.۲ واحدی، به سطح ۵۱.۳ واحد رسید. اما PMI تولیدات کارخانه‌ای علی‌رغم رشد ۰.۴ واحدی و رسیدن به ۴۹.۷ واحد، برای پنجمین ماه متوالی در منطقه رکود قرار گرفت. این امر نشان‌دهنده وضعیت نامناسب تقاضا در چین است. تولید صنعتی در ماه گذشته نسبت به مدت مشابه در سال گذشته ۴.۵ درصد افزایش یافت که نسبت به ماه قبل ۰.۸ درصد افزایش داشت و بیشتر از انتظارات ۳.۹ درصدی در بازار بود.

نرخ بیکاری در ماه گذشته با کاهش ۰.۱ درصدی نسبت به ماه قبل، به ۵.۲ درصد رسید که ناشی از رشد تولیدات صنعتی و

سیاست‌های دولت چین بود.

در نشست ماه آگوست بانک خلق چین، در ادامه سیاست‌های انبساطی نرخ بهره وام‌های یک ساله ۰.۱ درصد کاهش پیدا کرد و به سطح ۳.۴۵ درصد رسید. اما نرخ بهره وام‌های ۵ ساله بر خلاف انتظارات کاهش ۰.۱۵ درصدی، بدون تغییر در سطح ۴.۲ درصد باقی ماند. همچنین بانک‌های چین در ماه گذشته ۱.۳ تریلیون یوان وام پرداخت کردند که بیشتر از انتظارات ۱.۲ تریلیون یوان بود و نسبت به ماه قبل افزایش ۱.۰۱ تریلیون یوانی داشت. به نظر می‌رسد سیاست انبساطی دولت چین در جهت تقویت تقاضا و رسیدن به هدف رشد اقتصادی ۵ درصدی در سال ۲۰۲۳ ادامه داشته باشد.

اقتصاد اروپا

حوزه یورو درگیر رکود اقتصادی

تورم ماهانه ماه آگوست در منطقه یورو علیرغم اتخاذ سیاست‌های انقباضی شدید، افزایش ۰.۵ درصدی داشت و به سطح ۰.۶ درصد رسید که بیشترین تورم ماهانه در ۵ ماه اخیر است. تورم نقطه‌ای بدون تغییر در سطح ۵.۳ درصد باقی ماند. در حالی که تورم هسته (به استثنای غذا و انرژی) با کاهش ۰.۲ درصدی به سطح ۵.۳ درصد رسید.

شاخص‌های PMI ماه سپتامبر همگی در منطقه رکود قرار گرفتند. شاخص PMI کل در ماه سپتامبر با کاهش ۱.۵ واحدی به سطح ۴۷.۱ واحد رسید و برای دومین ماه متوالی در منطقه رکود قرار گرفت. شاخص خدمات با افزایش جزئی ۰.۱ واحدی به سطح ۴۸.۴ رسید و شاخص تولید کارخانه‌ای نیز با کاهش ۰.۳ واحدی به سطح ۴۳.۴ واحد رسید. شاخص PMI ساخت و ساز در ماه آگوست با کاهش جزئی ۰.۱ واحدی نسبت به ماه قبل به سطح ۴۳.۴ واحد رسید و برای شانزدهمین ماه متوالی در منطقه رکود قرار گرفت. رکود در قسمت ساخت و ساز بر روی تقاضای محصولات اساسی اثر منفی زیادی گذاشته است.

بانک مرکزی اروپا در آخرین نشست خود در ماه سپتامبر، نرخ بهره را با افزایش ۰.۲۵ درصدی به سطح ۴ درصد رساند. با توجه به تورم ۵.۳ درصدی و فاصله زیاد با تورم هدف ۲ درصدی به نظر می‌رسد سیاست‌های انقباضی همچنان ادامه‌دار باشد و نرخ‌های بهره بالاتر در سال ۲۰۲۳ محتمل است.

بخش سوم:

ماه گذشته شاهد تحولات مثبت سیاسی در روابط منطقه‌ای و بین‌الملل از جمله عضویت ایران در بریکس بودیم. همچنین بازدهی شاخص در این ماه به ۹.۴۴ درصد رسید و ارزش معاملات در بازار بورس اوراق بهادار ایران نیز نسبت به ماه گذشته با افزایش همراه بود. در ادامه به بررسی برخی از مهم‌ترین اخبار و شاخص‌های اقتصاد ایران پرداخته می‌شود:

افزایش نسبی ارزش معاملات در شهریور ماه

شاخص کل در شهریور ماه نسبت به ماه قبل با رشد ۹.۴۴ درصدی همراه بود و به سطح ۲،۱۲۱،۲۱۳ واحد رسید. ارزش معاملات خرد (بازار اول و دوم، اوراق مشتقه، ETF ها) در شهریور ماه به طور میانگین روزانه ۴،۴۰۴ میلیارد تومان بود که نسبت به ماه قبل ۱۵۶ درصد افزایش یافت.

اوراق بدهی منتشر شده تا پایان شهریور ماه معادل ۱۱۹.۳ هزار میلیارد تومان بوده که سهم اوراق دولتی ۷۶.۲ درصد، اوراق مشارکت شهرداری‌ها ۲.۸ درصد و سهم اوراق شرکتی ۲۱ درصد به ثبت رسیده است. همچنین ارزش اوراق سررسید شده در شهریور ماه معادل ۳۲.۸ هزار میلیارد تومان است.

کاهش تورم در شهریور ماه

به گزارش مرکز آمار، تورم نقطه‌ای در شهریور ماه با کاهش ۰/۳ درصدی نسبت به ماه قبل به ۳۹/۵ درصد رسید. گروه هتل و رستوران و پوشاک و کفش به ترتیب با ۵۵/۴ درصد و ۴۷/۷ درصد بیشترین تورم نقطه‌ای را در بین کالاها و خدمات مصرفی خانوارها داشته‌اند. همچنین تورم ماهانه در شهریور ۱۴۰۲ به ۲ درصد رسید که با افت ۰/۴ درصدی نسبت به ماه قبل همراه بود. تورم ماهانه برای گروه‌های عمده خوراکی، آشامیدنی و دخانیات ۱/۵ درصد و برای سایر گروه‌ها ۲/۳ درصد بوده است.

تورم سالانه در شهریور ۱۴۰۲ با ۰/۶ درصد کاهش نسبت به ماه قبل به ۴۶/۱ درصد رسید. تورم سالانه برای گروه خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها ۵۸/۵ درصد و گروه مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها ۳۶/۵ درصد بوده است. استان یزد با تورم سالانه ۵۶/۸ درصد بیشترین تورم را در بین استان‌های کشور داشته است.

کاهش شامخ کل برای چهارمین ماه متوالی

به گزارش اتاق بازرگانی ایران، شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد در مرداد ماه به ۴۹.۹۷ واحد رسید که نسبت به ماه گذشته ۰.۶۶ واحد کاهش یافت. مولفه میزان فعالیت کسب و کار با به پایان رسیدن تعطیلات تابستانی برخی از شرکت‌ها با افزایش تقریباً ۴ واحدی به سطح ۵۴.۶ واحد رسید. اما میزان سفارشات جدیدی مشتریان به کمترین مقدار در ۴ ماه اخیر رسید. در نتیجه با ایجاد عدم تعادل بین عرضه و تقاضا، موجودی مواد اولیه و لوازم خریداری شده با افزایش ۳.۳ واحدی به سطح ۴۷.۸ واحد رسید. شامخ صنعت نیز با کاهش ۲.۳۷ واحدی نسبت به ماه قبل به سطح ۴۷.۷۲ رسید و در منطقه رکود قرار گرفت. افزایش قیمت خرید مواد اولیه و کمبود نقدینگی در بازار، باعث کاهش شدید تقاضای مشتریان و ایجاد رکود شده است.

انتشار گزارش مسکن توسط مرکز آمار بعد از ۸ ماه

بر اساس جدیدترین گزارش مرکز آمار، متوسط قیمت هر متر مربع واحد مسکونی در تهران به ۷۷ میلیون رسیده است که

نسبت به شهریور سال گذشته، رشد ۷۵.۲ درصدی داشته است. تورم ماهانه نسبت به مرداد ماه منفی ۱.۷ درصد اعلام شد که حاکی از کاهش قیمت نسبت به مرداد ۱۴۰۲ است.

عضویت رسمی ایران در بریکس

به گزارش خبرگزاری ایرنا، معاون سیاسی دفتر رئیس جمهور از عضویت دائم ایران در بریکس خبر داد. بریکس یا گروه اقتصادهای نوظهور جهانی یک اتحاد فرا قاره‌ای است که رهبری آن را قدرتهای نوظهور اقتصادی برزیل، چین، روسیه، هند و آفریقای جنوبی بر عهده دارند. یکی از مهم‌ترین اهداف این گروه انفعال از دلار به عنوان ارز معیار است. همچنین یکی دیگر از مزایای پیوستن به این گروه برای ایران که مشمول تحریم‌های غرب است، بانک کشورهای بریکس برای انجام نقل و انتقالات پولی است که می‌تواند جایگزین سامانه سوئیفت شود.

افزایش نرخ بهره بین بانکی در شهریور ماه

طبق اعلام بانک مرکزی، نرخ بهره بین بانکی در شهریور ماه به سطح ۲۳.۷ درصد افزایش پیدا کرد. این مقدار بیشترین مقدار نرخ بهره در سال ۱۴۰۲ بعد از اردیبهشت ماه بوده است.

تجارت خارجی ایران در ۶ ماهه نخست سال ۱۴۰۲

طبق آمار منتشر شده توسط کمرگ جمهوری اسلامی ایران، کسری تجاری ۶ ماهه اول سال ۱۴۰۲ به ۶.۳ میلیارد دلار رسیده که نسبت به ماه قبل تقریباً ۵ برابر شده است. میزان صادرات غیر نفتی در ۶ ماهه نخست سال جاری ۶۷،۷۳۴ هزار تن به ارزش ۲۴.۱ میلیارد دلار بود که از نظر ارزش دلاری نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲.۶ درصد کاهش یافته است اما وزن کالاهای صادر شده افزایش ۲۹ درصدی داشته است. میزان واردات نیز ۱۷،۶۰۹ هزار تن به ارزش ۳۰.۴ میلیارد دلار بود که از نظر ارزش دلاری ۱۱۶ درصد افزایش یافته است. کشور چین با سهم ۲۷.۷ درصد و کشور عراق با سهم ۱۸.۸ درصد از کل صادرات، ۲ مقصد عمده صادراتی ایران بوده‌اند. بیشترین واردات نیز از ۲ کشور امارات و چین به ترتیب با سهم ۲۹.۷ درصد و ۲۸.۸ درصد انجام شده است.

گزارش تحولات بازار مسکن در شهریور ۱۴۰۲

به گزارش بانک مرکزی، تعداد معاملات انجام شده در شهریور ماه ۲،۶۱۰ فقره بوده که نسبت به ماه قبل با کاهش ۱۰.۱ درصدی همراه بوده است. در این ماه متوسط قیمت هر متر مربع واحد مسکونی ۷۵۳.۳ میلیون ریال بود که نسبت به ماه قبل با کاهش ۰.۶ درصدی و نسبت به مدت مشابه سال قبل با افزایش ۷۴.۳ درصدی همراه بوده است.

منابع:

- ۱- شبکه اطلاع رسانی طلا، سکه و ارز
- ۲- مرکز آمار ایران
- ۳- پایگاه خبری اتاق بازرگانی
- ۴- سایت بانک مرکزی ایران
- ۵- پایگاه خبری ایرنا
- ۶- پایگاه خبری بازار سرمایه ایران